

SIVISTYSTOIMEN TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET 2026

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Sivistystoimen toiminta-ajatus:

Sivistystoimi vastaa varhaiskasvatus-, opetus-, ruoka- ja elämänlaatupalvelujen järjestämisestä. Sivistystoimen toiminnan suuntaamiseen vaikuttavat palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö sekä valtakunnalliset linjaukset. Sivistystoimen palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämänhallintaa elämän eri vaiheissa. Sivistyspalvelut vaikuttavat vetovoimatekijänä kunnan elinvoimaan.

Sivistystoimen tehtävänä on kasvua, oppimista ja osallisuutta edistämällä vahvistaa hyvinvointia sekä osamista turvallisessa ja kehittyvässä toimintaympäristössä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuun omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstä.

Hyvinvointityö

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja ja hyvinvointisuunnittelija

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnalla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä sekä alueen elinvoimaisuutta. Lakisääteinen toimielin Kuhmoisten kunnassa on Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä, jonka koolle kutsuja on sivistystoimenjohtaja.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Hyvinvointityön tavoitteena on tukea kuntalaisten hyvinvointia poikkihallinnollisesti eri toimialojen yhteistyönä. Toiminnan avulla pyritään luomaan yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään elämään koko väestölle yhteistyössä eri toimijoiden, kuten hyvinvointialueen ja alueen järjestöjen kanssa. Hyvinvointityön tavoitteet ja toimenpiteet pohjautuvat valtuustokausittain laadittavaan kunnan laajaan hyvinvointikertomukseen ja -suunnitelmaan. Tavoitteellinen hyvinvointityö tukee tiedolla johtamista, ja sen tuloksellisuutta seurataan säännöllisesti vuosiraportoinnin avulla.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Kulttuurikasvatuksen edistäminen	Kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpiteet	Kehittävät kulttuurisällöt 2026 (Operaatio Pirkanmaa)
	Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen kunnassa	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman käyttöön-otto	Perhekeskuksen valmistelussa.
	Hyvinvointityön tuloksellisuuden todentaminen	Vuosittainen hyvinvointityön tavoitteiden seuranta vuosiraportoinnin avulla	Vuosiraportti käsitelty valtuustossa 25.5.2025

	Kunnan eri toimialojen tukeminen kuntalaisten hyvinvointia edistävien palveluiden kehittämisessä ja tarjonnassa	Poikkihallinnollisten hyvinvointityöryhmien (Kuhmois-ten perhekeskus-tiimi sekä Liikun-nan ja elintapojen edistämisen työ-ryhmä) työskente-lyn koordinointi	Perhekeskustyö, LEE-työ, EPT-työ, maakunnallinen ver-kostotyö; mm. elinta-paohjaus, työikäisten ruokailusuositukset, muistisairaiden hyvin-vointi, mielen hyvin-vointi yms. Iki-HYTE-työryhmän kehittäminen käynnis-tyi hyvinvointisuunnit-telijan ja Lähitorin edustajan yhteistyönä keväällä 2026. Työ-ryhmä kokoontuu en-simmäisen kerran syksyllä 2026. Lakisääteisen laajan hyvinvointikertomuk-sen ja -suunnitelman valmistelu vuosille 2026–2029 sekä ikääntyneiden hyvin-vointisuunnitelman ja ehkäisevän päihde-työn suunnitelman valmistelu.
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hy-vinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä teke-misellä	Henkilöstön työhy-vointiin ja ajan-tasaaiseen osaami-seen panostami-nen	Koulutuspäivien määrä Työhyvinvointitesti /Palautumislaskuri	HV-suunnittelija: 65+ päivätoimintamalli, osallisuusfoorumi, lasten ja nuorten hy-vinvointiseminaari, HYTE-messut sekä väkivaltatyön messut, tietokantakoulutus (DVV, LIPAS, PTV), THL kansanterveys-päivä 2026. Sivistystj: Educa-mes-sut, Nuori 2026 -päi-vät, Hallintosääntö kuntoon – sivistystoi-men erityispiirteitä

Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen esihenkilö

Tehtävän toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoi-don muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvuympäristön. Arvonamme on hyvinvoiva lapsi, jonka yksilöllisyys ja osallisuus ovat vahvasti läsnä arjessamme.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan kunnallisessa päiväkodissa sekä koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintana. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat myös vuorohoito, varhaiserityiskasvatus, perheille maksettava kodinhoidontuki sekä kotihoidontuen kuntalisä. Kotihoidon tuen kuntalisää maksetaan perheelle, jossa hoideetaan kotona yhtä tai useampaa alle 3-vuotiasta lasta.

Varhaiskasvatusta ohjaavana asiakirjana toimivat varhaiskasvatuslaki 540/2018 ja Opetushallituksen laatima varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on hyväksytty v. 2022. Suunnitelma tukee esihenkilöiden ja henkilöstön ammatillista ja pedagogisesti tietoista toimintaa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan varhaiskasvatuslain mukaisesti jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman avulla asetetaan yhteisiä tavoitteita ja sovitaan yhdessä siitä, miten kunkin lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään.

Varhaiskasvatuslaki painottaa lasten ja perheiden osallisuutta toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Huoltajalle järjestetään mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Varhaiskasvatuslaki edellyttää riittävän henkilöstöresurssin varaamista suhteessa lasten lukumäärään – myös ennakoitavissa olevien poikkeamien varalle. Talousarviovuonna 2026 ammattitaitoisien kasvatus- ja hoitohenkilöstön lain mukainen määrä varmistetaan määräaikaista työntekijöitä palkkaamalla. Lisäksi lisäantyneen vuorohoidon tarpeen sekä ennakoitavissa olevien poikkeamien (vuosilomat, koulutukset, tasoittumisvapaat) varalle varataan tarvittavat henkilöstöresurssit etukäteen lain edellyttämällä tavalla. Aamu- ja iltapäivätoiminnan käytännön järjestäminen edellyttää vastuuhajaajan resurssin sekä koulunkäynnin ohjaajien työpanosta.

Varhaiskasvatukseen on myönnetty valtionavustusta toimintavuodelle 2025 - 2026 koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin. Saatu avustus käytetään opettajan ja lastenhoitajan palkkamenoihin.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.	Varhaiskasvatuksen käyttöaste Asiakastyytyväisyyskyselyt Ruokakasvatuksessa hyödynnetään Nykytila.fi – itsearviointityökalua Kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpiteet	Käyttöaste vaihtelee vuorohoidon osuuden, erityisen tuen resurssoinnin sekä etätyöskentelypisteen vuoksi. Käyttöaste keskimäärin 68%. Kulttuurisuunnitelman mukaisesti sovittu Uulun sirkus-

			esitys 21.5. yhteisesti yhtenäiskoulun kanssa.
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Henkilöstön työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	Toimintakauden arviointi Henkilöstön pedagogisen osaamisen ylläpitäminen	Henkilöstö osallistunut Eduhousen varhaiskasvatuksen pedagogisiin koulutuksiin. Pedagogista keskustelua ylläpidetään suunnitellusti viikoittain tiimipalaverissa sekä koko varhaiskasvatuksen kuukausi-illoissa sekä viikkopalaverissa. Toimintakautta arvioitu henkilöstön kesken 29.5. kehittämisspäivässä. Lasten kanssa toimintaa on arvioitu toiminnan yhteydessä keskustellen, haastatellen ja seuraten päivittäistä toimintaa. Asiakastyytyväisyyskysely toteutettu 5/2026 – vanhemmat ovat erittäin tyytyväisiä varhaiskasvatuksen laatuun

Varhaiskasvatus	(ulkoinen) 1.1.-30.6.2026	Tot 1-6/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	15 357,85	80 500,00	19,08%
	Maksutuotot	15 357,85	30 500,00	50,35%
	Tuet ja avustukset	0,00	50 000,00	0,00%
TOIMINTATUOTOT	Muut toimintatuotot	0,00	0,00	-
	Totals	-455 171,23	-889 643,42	51,16%
	Henkilöstökulut	-395 376,00	-798 093,42	49,54%
	Palvelujen ostot	-24 562,49	-21 800,00	112,67%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 792,86	-10 600,00	64,08%
	Avustukset	-26 344,17	-50 000,00	52,69%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	-2 095,71	-9 150,00	22,90%
TOIMINTAKATE	Totals	-439 813,38	-809 143,42	54,36%
VUOSIKATE	Totals	-439 813,38	-809 143,42	54,36%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-439 813,38	-809 143,42	54,36%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-439 813,38	-809 143,42	54,36%

Yhtenäiskoulu

Vastuuhenkilö: Rehtori

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa, jolla on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Esi- ja perusopetus mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Opetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista

Yhtenäiskoulun (esi- ja perusopetus sekä lukio) tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikkeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevän henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisen kokoisissa opetusryhmissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhtenäiskoulussa opiskellaan Opetushallituksen määäämien opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Opetussuunnitelmien lisäksi toimintaa ohjaa yhtenäiskoulun lukuvuosisuunnitelma, jossa henkilöstö asettaa painopistealueet lukuvuodelle. Oppisisältöjen ohella koulussa painotetaan taitojen oppimista ja vuorovaikutteista työskentelyä.

Lukuvuoden 2025—2026 painotettava opetussuunnitelman kokonaisuus on *Kulttuurinen moninaisuus rikkautena*. Kunnan strategian mukaisesti nämä arvot jalkautuvat koulun arjessa palveluhenkisyytenä, yhteisöllisyytenä ja rohkeutena (tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa).

Oman lukion säilyttäminen osana yhtenäiskoulua on kunnalle vetovoimatekijä. Lukion markkinointia jatketaan aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa ja lehdistössä sekä uusia nettisivuja kehittämällä.

Yhtenäiskoululle on myönnetty valtionavustuksia lukuvuodelle 2025—2026 koulutuksellisen tasa-arvon ja opetuksen laadun edistämiseen, Harrastamisen Suomen mallin toimeenpanoon sekä koulunuorisotyön kehittämiseen. Saaduilla avustuksilla on turvattu henkilöstöresurssia, palkattu kouluvalmentaja ja mahdollistettu jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Opiskeluhuolto järjestetään monialaisena yhteistyönä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Maakunnallista yhteistyötä tehdään mm. alueellisessa opiskeluhuollon yhteistyöryhmässä sekä Pirkanmaan eteläisen alueen sivistys- ja opetusjohtajien kokoontumisissa. Pirkanmaan NYT Yrityskylä järjestää opettajille koulutusta ja Yrityskylä-oppitunteja oppilaille.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin	Laadukkaan koulupolun ylläpitäminen ja kehittäminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen.	Pitkillä välitunneilla tarjotun ohjatun toiminnan määrä	Keskipäivän pitkillä välitunneilla on tarjottu runsaasti kerhotoimintaa: kuntosali-, käsityö- ja kuvis-, laulu-, lautapeli-,

		Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden tarkastukset Ruokakasvatuksessa hyödynnetään Nykytila.fi – itsearviointityökalua Lukuvuoden jaksopalauteen kehittäminen Kulttuurikasvatussuunnitelman toimenpiteet	leikki-, noppapeli-, shakki- ja tammi- sekä tanssikerhot. Säännöllistä seurantaa mm. Freesin avulla. Poistumisharjoitus helmikuussa 2026. Koonti tehty maaliskuussa. Opettajia ohjeistettu jatkuvaan palautteen keräämiseen oppilailta ja opiskelijoilta sekä siihen reagoimiseen. Muistutettu talviloman yhteydessä. Kulttuurista moninaisuutta korostettu eri oppiaineiden opetuksessa.
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Henkilöstön työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen	Lukuvuoden arviointi Koulutuspäivien määrä	Jatkuvan arvioinnin ja siihen reagoinnin lisäksi toteutettu vuosittainen kysely huhtikuussa. Tulosten perusteella valittu kehittämiskohteita. Halukkailla ollut mahdollisuus osallistua kunnan järjestämälle ensiapukurssille. Opettajat suorittaneet vapaavalintaisia vesokoulutuksia.
Tarjoamme houkuttelevan asuinympäristön ja kunnan asukasmäärä sekä tunnettavuus kasvaa.	Houkuttelevien asuin- ja elinympäristöjen kehittäminen koko kunnan alueelle	Lukion markkinoinnin näkyvyys sisäisesti ja ulkoisesti Lukiolaisten yhteisöllisyyden ja ryhmäytymisen edistämäinen ja keskeyttämisen ehkäisy	Facebook, Instagram, blogi, paperiesitteet, lehtimainonta, ravimainonta, messuille osallistuminen lukion huppareissa, esittelykierrokset kiinnostuneille. Yhteisiä tapahtumia, mm. periodin alottajaiset. Lukion tutorien toiminta. Kouluvalmentajan työ.

Yhtenäiskoulu	(ulkoinen) 1.1.-30.6.2026	Tot 1-6/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	156 874,45	93 650,00	167,51%
	Myyntituotot	9 040,89	20 000,00	45,20%
	Maksutuotot	2 126,08	600,00	354,35%
	Tuet ja avustukset	133 468,60	67 550,00	197,58%
TOIMINTATUOTOT	Muut toimintatuotot	12 238,88	5 500,00	222,53%
	Totals	-1 278 419,98	-2 440 795,39	52,38%
	Henkilöstökulut	-970 377,70	-1 907 795,39	50,86%
	Palvelujen ostot	-260 407,40	-444 525,00	58,58%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39 304,43	-75 250,00	52,23%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	-8 330,45	-13 225,00	62,99%
TOIMINTAKATE	Totals	-1 121 545,53	-2 347 145,39	47,78%
VUOSIKATE	Totals	-1 121 545,53	-2 347 145,39	47,78%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-1 121 545,53	-2 347 145,39	47,78%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-1 121 545,53	-2 347 145,39	47,78%

Elämänlaatupalvelut

Tulosalueen esihenkilö: Sivistystoimenjohtaja, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen esihenkilö (kirjastot, kotiseutumuseo, Riihigalleria)

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elämänlaatupalvelujen tehtävänä on tarjota mahdollisuudet elämysten ja virkistykseen kokemiseen sekä hyvinvoinnin ylläpitämiseen jokaiselle kuntalaiselle.

Kirjaston ydintehtävänä on kaikkien kuntalaisten lukutaitojen edistäminen tarjoamalla ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaisia tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille. Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja sekä ylläpitäen näyttely- ja museotoimintaa. Lisäksi toimiala tuottaa musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla. Liikuntatoimi vastaa liikuntapaikoista ja liikunnanohjauksesta. Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja. Nuorisotoimi ylläpitää nuorisotiloja sekä järjestää tapahtumia ja leirejä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Palvelualueella investoidaan edelleen liikuntapaikkojen ylläpitoon. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen haetaan valtionavustuksia, joilla toimintaa kohdistetaan niin lapsiin, nuoriin kuin aikuisiin kuntalaisiin. Myös liikuntapaikkarakentamiseen kiinnitetään edelleen huomioita.

Nuorisotoimen toimintamuotoja kehitetään rohkeasti vastaamaan nuorten tarpeita esimerkiksi kansainvälistä nuorisotyötä kehittämällä yhteistyössä Nuorisokeskus Marttisen kanssa. Nuoriso-ohjaaja toimii tehtäviensä ohella nuorisovaltuuston ohjaustehtävässä. Etsivä nuorisotyö on yhdistetty kouluvalmentajan tehtävään.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja kehitetään esihenkilön johdolla; esihenkilön toimi avataan mahdollisesti vuonna 2026. Vuonna 2019 voimaan tullut uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta ohjaa kehitystä. Kirjaston palvelua kehitetään Pop up -toiminnalla sekä yhteistyön tiivistämisellä varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun kanssa. Kulttuuritoimi koordinoi maakunnallista kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa Kuhmoisten osalta. Kulttuuritoimi tekee yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Kuhmoinen on virikkeellinen asuinpaikka, joka houkuttelee kuntaan uusia asukkaita hyvinvointia tukevien ja laadukkaiden palvelujen avulla			
Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Palveluiden ja sujuvan asiointin kehittäminen digitalisaatiota hyödyntäen Asukkaiden osallistumismahdollisuuksien ja yhteistyön lisääminen palveluiden kehittämisessä. Ikäihmisten toimintakyvyn ja aktiivisen arjen ylläpitäminen.	Asiakastyytyväisyyskyselyt ja asiakasmäärät Kulttuurihyvinvointitarjottimen kehittäminen yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen kanssa Liikuntaneuvonnan asiakasmäärät ja ryhmät Digituki, verkkokirjasto, e-aineisto, omatoimiasioinnit määrät	Asiakaskäyntien määrä noussut kevästä 2025. Kesikirjastojen yhteinen asiakaskysely tulossa syksyllä 2026 Koulukirjaston lainamäärät nousevat huomattavasti. Monikielistä aineistoa otettu kattava kokoelma koulukirjastolle sekä pääkirjastolle. Lukudiplomihankkeessa julkaistu aikuisille sekä koululuokille omat Kuhmoisten Lukudiplomit. Kirjaston henkilökunta tuottanut kulttuurisisältöä Pirhan Lähitorille. Uimahalliretket, kävelylenkit, kuntosalikuukausi, iikikkujaviikko, senioritanssi, lihas-kunto- ja tuolijumppa. Latuverkoston ylläpito. Liikkuva arki -hankkeen toimenpiteet. Kotiseutuluennot, kirjailijavierailut ja 3 aktiivista kirjapiiriä keskustassa sekä sivukylillä, mediakriittisyys luento, verkko- ja e-kirjaston esittelytuokiot. Pop-up kirjastot Pihlajakoskella ja Päijälässä. Digitukea saatavilla kirjaston asiakaspalveluaikoina

	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen	Nuorisovaltuuston kokoukset /aloitteet Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi	sekä tarvittaessa kotikäynteinä. Digi-tuen asiakasmäärä edelleen selvästi kasvussa. Verkko-kirjaston käyttö sekä e-kirjaston käyttö lisääntynyt vuosittain. Omatoimiasioinnit lisääntyneet. Lukudiplomit käytössä peruskoulun luokilla. Koululla yksi kirjailijavierailu ja kaksi kirjavink-kausta. Varhaiskasvatukselle seitsemän satutuntia ja yksi avoin kirjastolla. Päiväkodille perustettu eteiskirjasto. Kirjasto osallistuu liikunta- ja nuorisotoimen tapahtumiin. Lasten ja nuorten kesäleirit kesäkuussa. Kokouksia neljä. Jäädiscot, talviloman touhupäivät. Pitkän välitunnin kuntosali- ja tanssikerhoissa 10-15 oppilasta/vk, Harrastamisen mallin liikunnallisia kerhoja neljä, osallistujia 7-15 henkilöä/kerho. Kesäkuussa jalkapallotreenit 3 x vk, osallistujia keskimäärin 7-8 henkilöä.
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen.	Koulutuspäivien määrä	Kirjaston henkilökunta 3 koulutusta. Lisäksi verkko-kursseja kirjastotyön lisäkoulutukseen.

		Työhyvinvointitesti /Palautuslaskuri	Nuori 2026 päivät 2 pvää. Lasten ja nuorten hv-seminaari 1 pvä. Kirjaston henkilökunnalla käytössä Työterveyslaitoksen työhyvinvointitesti
--	--	--------------------------------------	---

Elämänlaatu palvelut	(ulkoinen) 1.1.-30.6.2026	Tot 1-6/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
	Totals	71 032,35	92 250,00	77,00%
	Myyntituotot	2 624,57	10 100,00	25,99%
	Maksutuotot	3 172,28	10 650,00	29,79%
	Tuet ja avustukset	62 449,61	68 000,00	91,84%
TOIMINTATUOTOT	Muut toimintatuotot	2 785,89	3 500,00	79,60%
	Totals	-341 230,88	-686 427,02	49,71%
	Henkilöstökulut	-241 333,12	-494 152,02	48,84%
	Palvelujen ostot	-63 299,28	-122 325,00	51,75%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 818,98	-61 050,00	48,84%
	Avustukset	-3 368,84	-3 100,00	108,67%
TOIMINTAKULUT	Muut toimintakulut	-3 410,66	-5 800,00	58,80%
TOIMINTAKATE	Totals	-270 198,53	-594 177,02	45,47%
VUOSIKATE	Totals	-270 198,53	-594 177,02	45,47%
	Totals	-16 731,21	-22 070,00	75,81%
Poistot ja arvonalentumiset	Suunnitelman mukaiset poistot	-16 731,21	-22 070,00	75,81%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-286 929,74	-616 247,02	46,56%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-286 929,74	-616 247,02	46,56%

Ruokapalvelut

Vastuuhenkilö: Ruokapalveluesihenkilö

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnallisten ruokapalvelujen tuottaminen on lailla ja asetuksilla säädeltyä toimintaa. Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukkailta ja terveellisillä aterioilla. Ruokapalveluilla on yksi valmistuskeittiö ja kaksi jakelukeittiötä, jotka tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti. Ruokapalvelussa käytettävät elintarvikkeiden sopimustuotteet on kilpailutettu Hanselin toimesta. Tuoretuotteita ja lähiruokaa käytetään mahdollisuuksien mukaan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut:

Päiväkodin ateriat

Koululounaan ja välipalan

Keittiöt valmistavat ravitsemussuositusten mukaista ruokaa. Suositukset toteutuvat, mikäli kaikki aterian osat syödään. Ruokalistasuunnittelun lähtökohtana ovat Sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymät ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamat suomalaiset ravitsemussuositukset: Syödään yhdessä – ravitsemussuositus varhaiskasvatukseen, kouluruokailun ravitsemussuositukset, toisen asteen opiskelijaruokailusuositus sekä ravitsemushoito-opas.

Ruokatuotantoa ohjataan Jamix atk-ohjelmalla, joka ilmaisee tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset.

VALTUUSTON HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Strategiset tavoitteet

Valtuustokauden tavoite 2025–2029	Tavoitetaso 2026	Mittari/arviointikriteeri	Toteutuminen
Luomme kuntalaisille hyvät puitteet sujuvaan ja aktiiviseen arkeen sekä kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen	Kouluruokadiplomi ja Oiva-raportit Koululaiskysely vuosittain Lähiruoan monipuolinen hyödyntäminen	Oiva-raportit koulun keskuskeittiöllä joka vuosi. Ruokakasvatuksen nykytilaselvitys perusopetuksessa tehty. Kananmunia, hirvenlihaa, marjoja ja omenoita hankittu omasta kunnasta. Luomua käytetään puurohiutaleissa ja joissakin vihanneksissa.
Mahdollistamme vakaalla taloudella, hyvinvoivalla henkilöstöllä ja yhdessä tekemisellä	Työntekijöiden työhyvinvointiin ja ajantasaiseen osaamiseen panostaminen.	Koulutuspäivien määrä Työhyvinvointitesti /Palautumislaskuri	Henkilöstö suorittaa puhtauspalveluiden ammattitutkintoa 2 opintotuntia/kk. Esihenkilö ja varaeh. 3 koulutusiltpäivää kasvisruokiin.

Ruokapalvelut	(ulkoinen) 1.1.-30.6.2026	Tot 1-6/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	2 481,36	7 625,00	32,54%
	Myyntituotot	840,00	5 125,00	16,39%
	Tuet ja avustukset	1 641,36	2 500,00	65,65%
TOIMINTAKULUT	Totals	-188 932,99	-324 377,10	58,24%
	Henkilöstökulut	-94 224,97	-193 592,10	48,67%
	Palvelujen ostot	-23 944,53	-20 115,00	119,04%
	Aineet, tarvikkeet ja tavara	-68 732,43	-109 200,00	62,94%
	Muut toimintakulut	-2 031,06	-1 470,00	138,17%
TOIMINTAKATE	Totals	-186 451,63	-316 752,10	58,86%
VUOSIKATE	Totals	-186 451,63	-316 752,10	58,86%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-186 451,63	-316 752,10	58,86%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-186 451,63	-316 752,10	58,86%

Sivistystoimi yhteensä	(ulkoinen) 1.1.-30.6.2026	Tot 1-6/2026	Bud yht2026	Tot vs. Bud %2026
TOIMINTATUOTOT	Totals	245 746,01	274 025,00	89,68%
	Myyntituotot	12 505,46	35 225,00	35,50%
	Maksutuotot	20 656,21	41 750,00	49,48%
	Tuet ja avustukset	197 559,57	188 050,00	105,06%
	Muut toimintatuotot	15 024,77	9 000,00	166,94%
TOIMINTAKULUT	Totals	-2 263 755,08	-4 341 242,93	52,15%
	Henkilöstökulut	-1 701 311,79	-3 393 632,93	50,13%
	Palvelujen ostot	-372 213,70	-608 765,00	61,14%
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-144 648,70	-256 100,00	56,48%
	Avustukset	-29 713,01	-53 100,00	55,96%
	Muut toimintakulut	-15 867,88	-29 645,00	53,53%
TOIMINTAKATE	Totals	-2 018 009,07	-4 067 217,93	49,62%
VUOSIKATE	Totals	-2 018 009,07	-4 067 217,93	49,62%
Poistot ja arvonalentumiset	Totals	-16 731,21	-22 070,00	75,81%
	Suunnitelman mukaiset poist	-16 731,21	-22 070,00	75,81%
TILIKAUDEN TULOS	Totals	-2 034 740,28	-4 089 287,93	49,76%
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	Totals	-2 034 740,28	-4 089 287,93	49,76%